

1/2017

KNIŽNÍ ZNAČKA

ČASOPIS SPOLKU SBĚRATELŮ A PŘÁTEL EXLIBRIS

Jan Kavan, novoročenka Z. Pileckého, L1, 2005

MARIE MICHAELA ŠECHTLOVÁ
– LETOŠNÍ JUBILANTKA

Jen si letmo připomeňme, že po studiu na SOVŠ v Praze u L. Jirky a V. Kytky (1967–1971) absolvovala VŠUP v Praze v ateliéru grafiky a ilustrace prof. Z. Sklenáře, J. Anderleho a J. Mikuly (1971–1977).

Marie M. Šechtlová, C3, 1995

*Záhy našla pro svůj talent vlastní cestu. Pomohl jí k tomu neomylný a osobitý výtvarný cit, posílený rodinnými tradicemi. Ve svých 54 letech byla v r. 2006 přijata za členku SČUG Hollar. Členkou SSPE je již od r. 1975 a vytvořila více než 300 exlibris. Uměleckého mistrovství dosáhla ve **volné grafice** (mezzotinta a litografie), tvorbou osobitého **exlibris** pro zahraniční a domácí sběratele, v **knižních ilustracích** odrážejících její hluboký zájem o poezii, literaturu a divadlo a její přirozenou empatii k dětskému čtenáři. Zdárně se jí dařilo při návrzích **mozaik** při spolupráci s architekty.*

Chuť experimentovat má patrně po otci a procítěnost ve výtvarném projevu a tichou harmonickou barevnost asi po matce.

Když před pěti roky v březnu uspořádala grafička M. M. Šechtlová svou autorskou výstavu v tábořské Galerii U Radnice, bylo to u příležitosti jejích kulatých narozenin. Záměrně zde šlo o retrospektivní kolekci 60 prací, kde vedle grafik vystavila i své olejomalby. Čas letí o závod a během uplynulých let naplněných obětavou mravenčí činností ve prospěch zveřej-

Marie M. Šechtlová, C7, 2000

nění umělecké fotografické pozůstalosti svého pradědečka Ignáce (1840–1911), dědečka Josefa Jindřicha (1877–1954), rodičů Josefa (1925–1992) a Marie

(1928–2008) Šechtlových musela nutně „upozadit“ vlastní tvůrčí ambice.

Již od roku 2004 totiž spolupracuje na projektu digitalizace rodinného archivu negativů a fotografií, který vedou syn

Marie M. Šechtlová, C3, 1995

Jan a dcera Eva – správci rodinné databanky. Jde o desetitisíce snímků převážených do digitální verze na počítači. S dětmi a s manželem Janem Hubičkou připravovala řadu výstav historických fotografií pro Muzeum historické fotografie ŠechtI-Voseček v domě U Lípy na náměstí Mikuláše z Husi v Táboře, které bude v letošním roce otevřeno pouze ve vybraných termínech. Jednotlivé uskutečněné výstavy jsou k prohlédnutí prostřednictvím internetu.

M. M. Šechtlová je první a zatím jediná z rodiny, kdo upřednostnil tvůrčí grafickou činnost před fotografováním. Neopřestala pracovat na svém tvůrčím růstu,

experimentovat s grafickými technikami a překvapovat novými náměty. Stále obesílá domácí a zahraniční soutěže a výstavy, např. soutěž a výstavu Grafika roku, Trienále českého exlibris v Chrudimi, Vltavotýnské dvorky, Žeň v Hradci Králové a nechybí na výstavách SČUG Hollar (např. výstava k 700. výročí narození Karla IV. a Festival komorní grafiky). V letošním Roce české grafiky, který byl vyhlášen k 100. výročí založení SČUG Hollar, se všichni těšíme na reprezentativní podzimní výstavu v Obecním domě v Praze a samozřejmě jsme zvědaví, co pro tuto výstavu připraví naše milá Marie Michaela Šechtlová.

Přejeme jubilantce pevné zdraví a tvůrčí pohodu v dalších letech.

Jiří Ort

EXLIBRISY KATARÍNY VAŠIČKOVÉ

Postupne, ako si umelkyňa Katarína Vašíčková vytvára svoj osobitý umelecký štýl, začína sa presadzovať v rámci grafiky a exlibrisu. Tváre, vsadené do ľudských korpusov, nám pripomínajú Modigliani-

Katarína Vašíčková, C3, 2016

ho. Avšak tvorba tohto významného maliara umelkyňu neovplyvnila. Linkované náčrty sa umelecky prelínajú s nebeskými klenbami. Kruhy vytvárajú lineárne obrazce. Geometrické ľudské telá koke-

Katarína Vašíčková, C3, 2014

tujú s erotickou vyzývavosťou a oživujú v pamäti Matissove tanečnice. Napriek tomu jeho diela takisto nemajú vplyv na jej diela. Fantastické útvary, pri ktorých dúfaš, že keď sa ich dotkneš, tak sa ocitneš v Renoirových záhradách. Avšak ani tento majster neovplyvnil jej umelecké výtvy.

Môj príbeh s Katarínou začal pred pár rokmi, keď som sa prvýkrát zoznámil s jej výtvarnými dielami. Veľmi sa mi páčili. Boli to jedinečné výtvy. Bolo s nich cítiť fantáziu a pátos pre geometriu. Pytagoras hovoril o číslach, geometrii, astronómii a harmónii. Všetky tieto myšlienky som našiel v jej dielach. V tej dobe však nemala žiadny vzťah ku grafike. Po rokoch som jej priznal, že v tej chvíli, keď som sa zamiloval do jej spôsobu umeleckého vyjadrenia, želal som si, aby sa zasa ona zamilovala do grafiky. Tak sa i stalo. Pranie, či prekliatie. Prekliatie to však nie

je, pretože tvorí s láskou. Pranie sa teda splnilo. Ak mám hovoriť o jej umeleckej fantázii, musím sa pred ňou skloniť. Ako viete, píšem básne. Moju tvorbu čítajú umelci, s ktorými spolupracujem a spoločne vytvárame diela a zberateľské publikácie. Katarína pre mňa stvorila jedinečného a majstrovského Ikara. Vzdávam hold pred jej umeleckou imagináciou tohto diela.

Ako ju počas rokov pozorujem, vidím umelkyňu, ktorá sa postupne formuje a dospieva na základe skúseností a vnímania svojich umeleckých diel. Má „sviežu“ vnímavosť. Je striktná vo svojich lineárnych kresbách a erotická v telesných zobrazeniach. Je dômyselná a nápaditá. Vždy sa mi tají dych, keď uchopí pero do svojich rúk. Nemôžem vydržať, kým neužriem ovocie jej novej práce. Neexistuje žiadne jej exlibris, ktoré by som nemiloval. Priznávam sa, že do všetkých jej diel som zamilovaný.

Vždy ma na mojich cestách po svete sprevádzajú jej grafiky a exlibris. Vďaka bohu, že je ešte veľmi mladá. Mám možnosť s jej umeleckou spolupracou vytvoriť ešte veľa exlibris a zberateľských publikácií. Za to všetko jej z úprimného srdca ďakujem.

Christos Janakos, Xotaris Art Forum
Z gréčtiny do slovenčiny preložil
Mgr. Marek Drimaj, PhD.

Katarína Vašíčková, C3, 2016

Katarína Vašíčková sa narodila 17. 9. 1981 v Nitre, kde vyštudovala Strednú priemyselnú školu stavebnú. Napriek tomu, že nepokračovala ďalej v štúdiu, naďalej sa so záujmom venovala architektúre a umeniu. V roku 2002, po dvojročnom pobyte v Prahe, sa presťahovala do Grécka, do Atén. V Aténach absolvovala mnohé umelecké prednášky a semináre v rámci histórie a teórie umenia v Ashinart, na ASKT – Univerzite výtvarného umenia: maľba a kresba. Tento študijný cyklus zohral významnú úlohu v prehĺbení jej umeleckých vedomostí a zručností.

Od roku 2011 študovala grafickú techniku a tvorbu u významného českého akademického maliara a grafika Vratislava Ševčíka. Popri tomto štúdiu absolvovala mnohé konzultácie v oblasti grafickej techniky a aktívne spolupracovala s mnohými českými a slovenskými grafikmi. V Grécku ďalej odborne spolupracovala s prof. Renou Anousi a v grafickom ateliéri komory výtvarných umení. Od roku 2012 až dodnes je „na voľnej nohe“ a venuje sa prednostne maľbe a grafike, ale i veľkoplošným maľbám s použitím ekologických materiálov.

Umelkyňa, v rámci svojej profesionálnej dráhy, predstavila svoju maliarsku i grafickú tvorbu (exlibris) na 40 kolektívnych výstavách po celom svete (Taliansko, Ukrajina, Česká republika, Grécko, Nemecko, Čína). V Aténach úspešne prezentovala svoje diela na piatich vlastných individuálnych výstavách. Spolupracuje so zastupiteľstvami zahraničných štátov v Grécku, hlavne s veľvyslanectvom Slovenskej republiky v Aténach. Ďalej sa venuje propagácii grafického umenia a organizovaniu výstav grafiky v Grécku. Od roku 2016 je členkou gréckej Komory výtvarných umení Ministerstva kultúry a športu.

ANTONÍN ODEHNAL

a jeho výstava exlibris a novoročenek v Adamově

Antonín Odehnal ve svých 85 letech pravidelně den co den chodí do svého „ařasu“, jak nazývá svůj ateliér v Brně–Židenicích, a stále tvoří. Koncem roku 2016 to byly zejména novoročenky a exlibris pro své přátele.

Všechny nástroje v ateliéru, ať k rytí do měděných desek nebo do dřevěných špalíků, si sám vyrobil, a to precizně.

Vždyť jako mladý chlapec začínal v učilišti 1. brněnské strojírny a vyučil se soustružníkem kovů. Jeho rodiče sice podporovali jeho kreslířské nadání od dětství, avšak přáli si, aby vstoupil do života „s něčím pořádným“. Ovládnutí řemesla bylo tedy na počátku jeho životní dráhy výtvarníka-grafika.

Antonín Odehnal, C2, 1998

Teprve pak absolvoval Střední umělecko-průmyslovou školu v Brně (1949–1953), která mu dala tak dobré základy výtvarné práce, že po přihlášení na pražskou AVU byl přijat na první pokus. Dostal se do třídy prof. Vladimíra Silovského, významného grafika. Pod vedením V. Silovského a jeho asistenta Ladislava Čepeláka zcela pronikl do tajů grafického oboru. Po studiu na akademii (1953–1959) musel nastoupit vojenskou službu, kterou, jak říká, prožil přes nesmyslné požadavky velitelů poměrně dobře. Například úsměvný byl úkol vytvořit velkorozměrné kresby bojovníků z II. světové války, kdy termín dokončení práce byl „drasticky“ nesplnitelný. Tak mu velitel „dodal“ pět vojinů, aby se práce hnula kupředu. Na SUPŠ do Brna se vrátil v roce 1963 již jako pedagog. Vyučoval figurální kreslení a od r. 1986 vedl oddělení užité grafiky.

A. Odehnal ovládá všechny grafické techniky. Je mistrem dřevorytu, mědirytiny i hlubotiskových technik na bázi leptů (akvatinty, mezzotinty a dalších). Pro své studenty vydal dodnes žádané učebnice technik grafických tisků – pro přátele i v bibliofilském vydání. Sám si grafiky tiskne na svém lisu.

Městské kulturní středisko v Adamově uspořádalo Antonínu Odehnalovi k 85. narozeninám výstavu jeho grafického díla zaměřenou zejména na exlibris a novoročenky. Velkých volných listů z poslední doby bylo vystaveno jen několik.

Antonín Odehnal, C2+C3, 2014

Vernisáž se konala 9. 10. 2016 a kurátorem výstavy byl PhDr. Jaroslav Budiš, který je pro tuto galerii nezastupitelný. Díky jemu se stala známou a vystavovala díla mnoha významných výtvarníků. Od prvního exlibris, které A. Odehnal vytvořil u příležitosti svatebního oznámení

pro svého bratra, uplynulo mnoho let a za tu dobu jich udělal téměř 300. Počet novoročenek se blíží číslu 90. Velký počet těchto drobných grafík hovoří o zájmu o jeho tvorbu. U exlibris jsou žádány zejména motivy figurální na věčné téma ženy – v její mnohotvárnosti i erotice. Rád zdopodobňuje na exlibris krajiny, poezii, sport i biblické motivy a dovedl

Antonín Odehnal, X2, 2016

vytvořit také něžná exlibris pro děti. Důležitou roli hraje v jeho komorní grafice písmo. Novoročenky mívají humorný podtext, zejména ty vlastní s tématem *Musíme si pomáhat*, když úsměvně odhalují nepřiliš lichotivé lidské vlastnosti. (Např. historické lodě plné lidí, kteří se vzájemně nesnášejí, lodě s pašeráky whisky nebo prozaické scény z vinných sklípků jižní Moravy.) Práce s komorní grafikou je zejména ve vyšším věku vel-

mi náročná. Vyžaduje totiž pevnou ruku a dobrý zrak.

Antonín Odehnal se nyní vrací k svému stěžejnímu dílu, které nikdy trvale neopustil, k velkorozměrným grafickým listům. Jeho motivy krajín lužních lesů jižní Moravy s poezií této přírody i se smutkem zániku, stěžně lodí v mořských zátokách a další motivy, to všechno mohli lidé obdivovat na mnoha autorských i kolektivních výstavách.

Zvláštní kapitolu v jeho tvorbě zaujímají sportovci. Od mládí měl k sportu blízko. Jeho lepty boxerů, zejména ve vypjatých chvílích boje v ringu a únavy po zápasech, jakož i zápasy judistů zaujaly i porotu na Mezinárodním salonu grafiky v roce 1992 v Paříži. V silné konkurenci zde získal stříbrnou medaili.

Známa je jeho úspěšná tvorba poštovních známek. Zatím jich podle jeho návrhu vydala Česká pošta třináct. Od první s chrámem sv. Barbory v Kutné

Antonín Odehnal, X2, 2005

Hoře, přes Valtice, Litomyšl, Brno, Olomouc se sloupem Nejsvětější trojice, Svatý Hostýn a další až po nejnovější čtrnáctou, kterou Česká pošta vydá na jaře letošního roku. Vytvořil ji ke 200. výročí založení Moravského zemského muzea v Brně – nejstaršího na území Moravy.

V roce 2005 měl krásnou výstavu návrhů a realizace známek společně s jeho grafickou tvorbou v Poštovním muzeu v Praze, která potvrdila kvalitu jeho známkové tvorby.

A. Odehnal je dlouholetým členem SČUG Hollar, Sdružení Q v Brně a nově rovněž našeho SSPE. Je zastoupen ve sbírkách Národní galerie v Praze, Moravské galerie v Brně, Moravského zemského muzea v Brně a v dalších galeriích a soukromých sbírkách.

V soukromém životě má A. Odehnal oporu ve své rodině. Jeho dcera Alena Jedličková jde v jeho šlépějích. Vyučuje počítačovou grafiku na stejné střední škole, kde působil i on, s nynějším názvem Střední škola umění a designu a věnuje se také úpravě a typografii knih.

Antonín Odehnal patří ke generaci pracovitých „renesančních grafiků“ dokonale ovládajících vše, co k umělecké tvorbě patří.

Přejeme mu, aby ještě mnoho let mohl tvořit pro své i naše potěšení.

Akad. malíř Miroslav Štolfa, opouštějící adamskou výstavu, vyjádřil svými slovy vše: „Antonín Odehnal je naše rodinné stříbro.“ Jarmila Janků

JAN KAVAN

Teprve nedávno jsem zjistil, že máme s Honzou Kavanem společného koníčka, o kterém jsme vzájemně nevěděli. Když jsem si fotil starou, pěkně postavenou

zede, Honza byl při tom. I jeho fascinovaly poskládané kameny v umné mozaice, a hle, vyšlo najevo, že si také již delší dobu fotografuje zdi, tak jako já. Postupem času v jeho případech přibýly ještě staré chalupy, roubenky i zděné domy. Hned jak nějakou objeví, už vytahuje fotoaparát. Tihle svědkové naší minulosti jsou ještě mezi námi.

Jan Kavan, L1, 1994

Jedná se většinou o stavby, které byly postaveny poctivě a fortelně a měly sloužit potomkům v dalších generacích na věky. Už to, že vydržely ten uplynulý čas, svědčí o jejich odolnosti, a přitom jsou s postupem času čím dál krásnější. Tahle Honzova vášeň pro všechno dobře postavené se teď vlastně odráží v jeho tvorbě poštovních známek lidových staveb. Možná to nevíte, ale Jan Kavan zachránil dva krásné domy, jednak vejmi- nek v Chorouškách, ale také viniční dům

v Troji, kde dnes bydlí. Ten dům koupil jeho otec, ale nebýt pevné vůle a velkého pracovního nasazení Honzy, který se s mladickou vervou pustil do obnovy domu – vlastně ruiny, asi by se dům nikdy takové podoby, jakou má, nedočkal. Něco o tom vím, sám jsem taky budoval několik chalup, ale hlavně mám ve svých grafikách a kresbách přítomný motiv opuštěných domů, kde mezi zbytky zdí rostou stromy a jejich větve prorůstají okenními otvory.

Honza Kavan se umí postavit ke každé práci. Je, jak se říká, všestranný. Na co

Jan Kavan, L1, 1985

sáhne, to umí. Co neumí, tomu se naučí. Je to člověk, který se vedle umění věnuje mnoha dalším pracovním disciplinám, ve kterých ale umí vyniknout stejně jako v umění.

Proto mu žádná práce není cizí. O tom svědčí i skutečnost, že dovede pracovat

se dřevem, kovem, cihlami, kameny, hlinou, maltou, betonem, ale i s tužkou, perem, křídou, štětcem, rycí jehlou, ruletou, hladítkem, skoblinou atd. Ke každé práci přistupuje zodpovědně, vždy chce

Jan Kavan, L1, 1993

odvést nejlepší výkon, chce, aby výsledek sloužil léta. Ale není to jen šikovnost a um; jeho práce je vždy tvůrčí, on do všeho vkládá sebe, své myšlení, sdělení o sobě i době.

Je také dobré říci pár slov k jeho známkové tvorbě. Tato činnost má jako každá práce svá specifika, v něčem je typická, někde poskytuje svému tvůrci prostor, ale jinde ho omezuje. O Honzovi Kavanovi mohu říci, že od prvního setkání se známkami věděl, co od něho známka očekává a co on od ní. Uměl respektovat určité limity při návrhu známky, jako je třeba daný text, velikost a čitelnost, nebo velikost nominále na malém for-

mátu známky. Vždy věděl, že není příliš místa pro volné kreace, že motiv známky má mnohdy konkrétní informačně-osvětovou funkci a že dané služby známky musí vzít v úvahu. Při všech omezeních ale také ví, že jde o originální tvůrčí koncept známky a její provedení je vlastně malou, ale výraznou vizitkou autora. Toto vzájemné spojení na první pohled protichůdných požadavků se někdy podaří, někdy ne. U Jana Kavana mohu říci, že jeho známky vysoce uspokojí všechny nároky: poštovní, grafické i umělecké.

Pokud bych ho měl nějak „po svém“ vystihnout, představuji si Honzu jako dobře rostlý strom s hlubokými spletitými kořeny a s širokou korunou mohutných větví. Přeji mu, ať ještě dlouho roste a košatí, ať je zdravý, ať stojí pevně proti větru všech protivenství, ať odolává bleskům a hromům lidské zloby, ať i nadále vždy ochrání poutníky ve svém širokém stínu před palčivým sluncem a nepohodou. Přeji mu, ať se nakonec stane památným stromem, který bude sklízet obdiv svým stářím a velikostí, bude chráněn pro svou krásu a výjimečnost.

Pavel Sivko

PROSBY – GRAFICKÝ SOUBOR KARLA DEMELA

Grafické listy Karla Demela nás nevedou po upravených cestičkách v krásném parku se sluníčkem nad hlavou, prostě idylo. Naopak je v nich skryt neklid, hluboké zamyšlení nad životem lidí, konečností našeho bytí, nejistota budoucnosti, duchovní směřování k Absolutnu. Spolu s vysoce profesionálním zpracováním kovové desky vkládá K. Demel do ní rovněž svoji duši, své hluboké životní zkušenosti, svou lásku, víru a pokoru. Každý

Karel Demel, C3+C5, 2016

dý list je malým filozofickým traktátem, úvahou nad lidským konáním a odrazem sebepoznání umělce.

Autor byl v poslední době k nám, sběratelům exlibris a drobné grafiky, vlídný. K sjezdu SSPE v Hradci Králové pro nás vytvořil krásný grafický list, pak pokračoval grafickým listem pro jubilanty SSPE a naposledy vytvořil soubor šesti exlibris v kombinované technice **Prosby**, který vydal SSPE.

Díky panu Patriku Váverkovi jsme splatili částečně svůj dokumentační dluh, když je nově zpracován obrazový soupis exlibris, které autor vytvořil od r. 1972 do r. 2016, a uveřejněn na webových stránkách www.sspe.cz. Také tento obrazový soupis potvrzuje výše napsaná slova o vynikající grafické tvorbě K. Demela.

Soubor Prosby vytiskl v překrásném

Karel Demel, C3+C5, 2016

dvoubarevném provedení přední český umělecký tiskař Milan Dřímál. Soubor je umístěn v obálce s kresbami umělce, které napovídají obsah: ryba v akváriu v titulu a muž marně se snažící otevřít masivní dveře. O vydání tohoto vynikajícího souboru pečovala paní Mirka Weisová.

Majiteli listů v souboru jsou: Jaroslav Hrabec, Milan Humplík, Zdeněk Janeba, Jan Langhammer, Marie Urbanová a Miroslava Weisová. Škoda, že jsou jména uvedena pouze iniciálami a může docházet k omylům.

O čem hovoří jednotlivé listy? Muž se snaží zachytit kouli, která roztříštila imaginární stěnu, muž sklání hlavu do dlaně, muž se snaží proniknout překážkou, pes prosí o hru s míčem, rodina prosí o chléb vezdejší, muž sní v přítomnosti anděla a u všech listů proniká z úběžníku světelné záření.

Akademický malíř a grafik Karel Demel oslavil 28. února 2017 své 75. narozeniny. Přejeme mu do dalších let tvůrčí úspěchy a vše dobré.

Jan Langhammer

STANISLAV ZÍDEK PĚTADEVADESÁTILETÝ

Umění se neobejde bez publika. Literatura potřebuje čtenáře, hudba posluchače, divadlo a film diváky. Stejně tak potřebuje výtvarné umění své příznivce. Nikoliv pouhé „konzumenty“; ty si spíš spojujeme s oblastí gastronomie. Ale i v gastronomii ovšem rozlišujeme běžné konzumenty jídla a pití a opravdové znalce, labužníky či „fajnšmekry“, kteří si umějí svůj kulinářský zážitek patřičně vychutnat. Pokud jde o umění je takovým labužníkem Stanislav Zídek, čestný člen

Unie výtvarných umělců Hradec Králové a aktivní člen Spolku sběratelů a přátel exlibris.

Jeho kulturní zájem je ovšem širší, zahrnuje rovněž literaturu, hudbu a výtvarné umění a k tomu je velkým milovníkem přírody. „*K těmto láskám jsou přímo požehnaním dobří přátelé. Právě takové jsem měl štěstí potkat ve Spolku sběratelů a přátel exlibris. Život mě obohatil i o přátelství s výtvarníky, ať to byli malíři, grafici či sochaři,*“ vyznal se před časem Slávek Zídek, mezi jehož osobní přátele patřili Vladimír Komárek, Josef Jíra, Josef Kábrt a dosud patří Vladimír Suchánek a řada

Stanislav Zídek, foto J. Šulc, 2012

dalších výtvarníků z hradeckého regionu. Každé setkání se Slávkem na vernisážích i při jiných příležitostech je pro nás obohacující a inspirující, neboť jeho názory mají svou váhu.

Vážíme si Slávka Zídka, tohoto vzácného člověka, jenž žije s pokorou a láskou k lidem a jehož zdobí moudrost, laskavost,

neokázalost a hloubka filozofických myšlenek o životě a umění.

K letošnímu jubileu mu přejeme další mnohá léta prožitá ve zdraví a radosti ze všeho krásného.

PhDr. Josef Bavor,
předseda Unie výtvarných umělců
Hradec Králové

Vojtěch Cinybulk, X2+X3, 1970

Lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Hradci Králové uspořádala výstavu grafiky ze sbírky Stanislava Zídka u příležitosti jeho životního jubilea pod názvem **Ve svět-le lampy**. Výstava se konala od 8. do 31. března 2017 v budově fakulty. Na vernisáži zahrála folková skupina Ivo Zídka. Realizace výstavy se ujala paní Marie Rumlarová, která opět prokázala, že výstavy dělat umí

a vždy najde vhodný nápad, který výstavu ozvláštří. Včetně tří muzikantů a zástupce fakulty jsem napočítal 51 účastníků vernisáže, což byl přibližně i počet vystavených exponátů. Námětem grafik je lampa, jako zdroj světla a estetický předmět s nádechem nostalgie. Výstava je skvělým příkladem činnosti členů SSPE v regionu.

M. Humplík

O RYTCI JOSEFU HERČIKOVI

Uplynulo již 95 let od narození (22. 3. 1922) a téměř dvacet let od smrti (9. 7. 1999) tohoto světově známého grafika a mistra grafické techniky **ocelorytiny**. S odstupem let si uvědomujeme jak

Josef Herčík, C1, 1978

prostřednictvím poštovní známky – nejmenšího umění – dosáhli světového uznání a natrvalo zakotvili v kulturním povědomí dva čeští umělci Jiří Švengsbír (1921–1983) a o rok mladší Josef Herčík.

Oba se s úctou a pokorou hlásili k odkazu Václava Hollara.

J. Švengsbíra považují v tvorbě známek za *průkopníka* vícebarevných ocelorytin, což vyvrcholilo grafickým přepisem ob-

Rovněž J. Herčík vytvořil v závěrečném období své tvorby cyklus ocelorytin pražských vedut *Sto a jeden pohled na Prahu – Matku měst*. Jeho cyklus je podobný a přece odlišný od souboru ocelorytin J. Švengsbíra z let 1967–1971, který autor nazval: *100+1 pohled na Zlatou Prahu* a je zachycen v dokumentárním filmu *Zlatá Praha Jiřího Švengsbíra*. Oba jsou představiteli moderní pražské veduty jako poemu o krásách „stověžaté matičky Prahy“.

Zatímco citovější J. Švengsbír si dovolil i na chladné ocelové destič-

Josef Herčík, C1, 1982

razu Tiziana Vecelliho z obrazárny Pražského Hradu *Toalety mladé ženy* v roce 1965, zatímco J. Herčíka považují za *perfekcionista* v ocelorytině s mezinárodním oceněním jeho známkové tvorby (např. Picassova *Guernica* z r. 1967 a Tiziánův *Apollón trestá Marsya* z r. 1978).

Oba grafici, zasloužilí umělci, byli fascinováni Prahou. Právě na jejich **pragensiích** (volných listech i užitých grafice) můžeme nejzřetelněji vystopovat odlišné přístupy a různé pojetí jejich tvorby. Faktem je, že J. Herčík se v Praze nenarodil; domovem mu byl Uherský Brod, kde se vyučil nástrojařem v místní zbrojovce a uplatnil se jako rytec výtvarného dekoru zbraní, zvláště pažbových ornamentů. Zvládnuté umělecké řemeslo a soukromé výtvarné školení pod vedením Vladimíra Pukla díky talentu a vlastnímu houževnatému úsilí mu předurčily budoucí zaměření. Do Prahy se přestěhoval až po 2. světové válce, žil tu přes padesát let a Praha se mu stala celoživotní inspirací, stejně jako Švengsbírovi.

ce popustit uzdu své fantazie a vyrýval k zvoleným architekturám spoustu doprovodných detailů se silným dekorativním akcentem (např. domovních znamení), J. Herčík postupoval o poznání uvážlivěji a reálněji.

Pro J. Herčíka jsou např. domovní znamení s nápisy především vítanou pří-

Josef Herčík, C1, 1980

ležitostí, jak provést dokonalou rytinu čerpající z oblíbené, ale přísné heraldiky. Je málo okázalý ve svých citových prožitcích, jeho motivy sakrálních a světských architektur Prahy jsou pojaty spíše staticky a dojmají svou důstojností. Rytiny nepůsobí plošně, ale vystupují plasticky

Josef Herčík ml, L1, 1979

díky „jemnému čerchování obrysů a mistrovsky zvládnutému světlu a stínu, vytvářející spolu s gradací linky pocit třetího rozměru“ (Břetislav Janík). Tímto pojetím vážnosti a hloubky má blízko k tvorbě a odkazu jeho uznávaného vzoru Václava Hollarovi.

Od roku 1962 se podílel na **emisi více než čtyř set poštovních známek** včetně obálek prvního dne. Vlastních známek navrhl a rytecky provedl na padesát. Nejčastěji na motivy výtvarných děl.

V roce 1974 spolupracoval s Vladimírem Suchánkem na výzdobě kazetového

stropu s 53 historickými znaky českých měst pro novou zasedací síň ČNR v Praze v letech 1975–1989, s prof. A. Brunovským na VŠVU v Bratislavě při výuce žáků a v r. 1986 s prof. Karlem Svolinským na emisi jeho poslední známky.

Josef Herčík, člen SČUG Hollar, byl uznávaný rytec, grafik, kreslíř, portrétista, ilustrátor a pedagog. Bohužel, tvorbě exlibris se téměř nevěnoval; vytvořil jich přibližně 10 pro své přátele, např. pro M. Friedla z Lyry Pragensis. Zato od 60. let vytvořil a vytiskl přes 100 novoroček (viz F. Pultr a S. Vencel. Knižní značka 4/1992, s. 12 a Knižní značka 3/1994, s. 4). Zdařilé jsou jeho portréty, zejména oceľorytiny k poctě dvou českých a světových velikánů, Václava Hollaru (z r. 1996) a Antonína Dvořáka.

V 90. letech se celá rodina pod dozorem úspěšného a stále vitálního J. Herčíka seniora pustila do soukromého podnikání. Po výstavbě vlastní tiskárny cenných papírů se sídlem na Praze 8 v ulici S. K. Neumana založil společně se svojí ženou Helenou, která byla po celá léta za totality jeho tiskařkou, svým synem Josefem a snachou **1. českou grafickou společností**, která si ve velmi krátké době získala renomé a zakázky z celého světa. Patří mezi čtyři české tiskárny se státní licencí na tisk cenných papírů a tiskne autorské grafické práce, cenné papíry, akcie a obchodní tiskoviny. V druhé generaci tak pokračuje rytecká, grafická a tiskařská kontinuita v osobě jeho syna Josefa Herčíka juniora.

Josef Herčík jr. se narodil r. 1961 v Praze, vystudoval VŠUP v Praze, ateliér knižní kultury a písma u prof. M. Hegara (1987) a od roku 1991 je členem SČUG Hollar. Tento přemýšlivý a renesanční člověk je typem všestranného umělce, který se

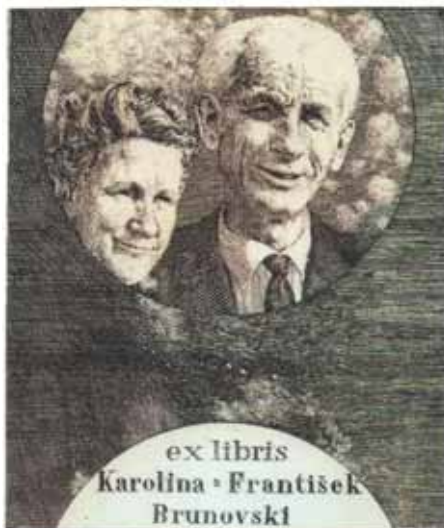
věnuje kresbě, grafice, malování obrazů, tvorbě keramiky a drobné plastiky. Mimochodem, je tvůrcem řady moderních novoročenek převážně v litografii. Na svých internetových stránkách se též představuje jako filozofující esejista a dobrodružný cestovatel.

Jiří Ort

ALBÍN BRUNOVSKÝ A JEHO MILOVANÉ ZÁHORIE

Vzpomínka u příležitosti 20. výročí Mistrova úmrtí (25. 12. 1935 Zohor – 20. 1. 1997 Bratislava)

Místem narození slovenského národního umělce Albína Brunovského je obec Zohor v okrese Malacky. Obec se nachází

Albín Brunovský, C3

v jižní části Záhorské nížiny, 26 km severozápadně od Bratislavy na úpatí Malých Karpat. Obcí protékají kromě Záhorského a Suchého potoka dva umělé kanály: Zohorský a Malina. Obci dominuje římskokatolický kostel sv. Markéty (z r. 1898,

arch. J. Bobula) ve stylu neoromantismu. Rod Brunovských zapustil v obci Zohor velmi silné kořeny. Jeho matka Karolína

Albín Brunovský, C3, 1989

na, rozená Rybárová, byla Záhořanka, otec František, který pocházel z Modry, vedl až do r. 1960 obecní kroniku, jejíž ilustrační část sporadicky doplňoval syn Albín. Narodil se zde den po Štědrém večeru v roce 1935. Měl ještě mladší sestru Marcelu a bratra Daniela. Rád chodil za babičkou, která bydlela v Dolní ulici vedle hostince U Vendelína. Školní začátky si odbyl v místní římskokatolické lidové škole. Zde v Zohoru vychodil rovněž základní školu. Před odchodem na střední školu váhal mezi stavební průmyslovkou a Střední uměleckoprůmyslovou školou, pro kterou se nakonec rozhodl.

A. Brunovský se hned po maturitě oženil se svou spolužačkou Klárou. Přestože další studia na Vysoké škole výtvarných

umění (1956–1961) a profesní orientace ho trvale připoutaly k Bratislavě, na kraj svého mládí nikdy nezapomněl.

V samém srdci dnešní CHKO Záhorie, pár kilometrů za Borským Svätým Jurem, si oblíbil téměř zapomenutou a svéráznou krajinu lužních lesů a mokřadů. Jeho časté pobyty v kouzelném zákoutí chatové osady v Tomkách postupně gradovaly

Albín Brunovský, C3, 1989

až k oslavě a glorifikaci této zvláštní oblasti v jeho tvořivém zájmu; nejprve jen nesměle a v náznacích, později naléhavěji a stále s větší úctou. Časté motivy bujné a svěží vegetace v jeho díle mají nesporně svůj původ v zážitcích z raného mládí. V grafikách i obrazech vytvářel snové představy přírodního ráje, jakési zahrady pozemských radostí, do kterých včleňoval lidské postavy. Ono prolínání fantazijních a reálných prvků má na svědomí rovněž Záhorie, které ovlivnilo vnímavého umělce. Zde se zrodily náměty pro jeho grafiky neposkvřené panenské přírody s nahými postavami Adama a Evy či lyrické motivy romanti-

kých zátiší: *Prechádzka Záhorím* (1973), *Záhorie, koniec leta / Patri meo dedicatum* (1977), *Záhradníčka* (1974), *Letný podvečer* (1974), *Slovenský raj* (1974) aj.

Počínaje exlibris, např. pro J. Dobiašovského *Zuzany z Lábského jazera* (1975) a přes novoročenky k rokům 1979 a 1980, volné grafiky *Ďakujeme, máme sa dobre*, *V júni*, *V júli*, *Pekný deň*, *Brieždenie* (1978), magické obrazy *Privátne prázdniny* (1985) nebo *So zeleninou*, ke kterému ve stylu flámských manýristů a v duchu starých mistrů si opatroval „čerstvé modely“, všude nalezneme inspiraci ze Záhorie. Obraz *Prechádzka Záhorím* (1972),

Hedwig Pauwels, C3+C5, 1998

ktej má přelomový význam v nové Brunovského orientaci, věnoval rodné obci Zohoru. Ta mu udělila 16. 12. 1995 titul Čestný občan.

Pro sběratele jsou zásadním zdrojem poučení o Brunovského exlibris člán-

ky od nezapomenutelného dr. Ivana Panenky. První vyšel ve Zprávách SSPE 2-3 z r. 1985. I. Panenka je rovněž autorem prvního soupisu exlibris A. Brunovského o 60 položkách, uveřejněném ve Zprávách SSPE 4 z r. 1985, s. 7–9. Patřím ke šťastným vlastníkům dnes těžko dostupné publikace *Albín Brunovský. 103 EXLIBRIS 1970–1995*. Tuto brožovanou monografii autorů Ivana Panenky a Evy Trojanové o 132 stranách vydala Slovenská spoločnosť exlibristov v nakladatelství Rabbit & Solution studio v roce 1999 s laskavým souhlasem paní Kláry Brunovské.

V uchovávané sběratelské korespondenci mám také několik ručně psaných pohlednic a dopisů od pana profesora A. Brunovského.

Na konci ledna roku 1992 v odpovědi na mé novoroční přání Mistr na zadní straně přiložených pohlednic s reprodukcí jeho dvou grafik píše:

„Ešte raz Vám ďakujem za tak nádherne, úprimné a zasvätené slová. Skutočne ste ma v tom decembri prekvapil, že ste vôbec boli v Zohore a viete také výrazy – ako Mokry háj a Lábske jazero a Brezový háj u Kadnára! Bože, to boli vtedy nádherné jará. Musím tam ísť tohto roku znovu, či tam vtáci a všetko čo lieta, stále tak nádherne spieva a bzučí a vonia.“

V následujícím dopise píše: *„Nad rozdeľením republiky smútime nielen mydvaaja, ale každý normálny človek, ktorého poznám. Je to zlé a obávam sa budúcnosti. Začalo to veľmi urýchlene nešťastnými colnicami a čo bude ďalej? Ja bez Prahy a vôbec Čech a Moravy nemôžem žiť. Mám tam mnoho priateľov a bola to moja vlasť. Samozrejme, že som Slováč, ale ja sa rovnako dobre cítim s priateľmi na Zahorí nebo na Hanej, v Prahe, v Paríži i v Chicagu. Nemôžem si*

zvyknúť na to, že mám už byť len Slováč! Srdečne Vám ďakujem za milý a priateľský list, Váš A. B.“

Jiří Ort

O ITALSKÉM PŮVODU UMĚLECKÉ DYNASTIE STRETTIŮ

Rodina STRETTIŮ pochází z osady Forno v severoitalského Piemontu, kde první zmínky v místní matrice byly zapsány v 16. století.

Do Prahy se jako první z rodiny Strettiů dostal Ambrogio Giuseppe Stretti jako šestiletý sirotek v r. 1789 k matčinu bratru. Postaral se o něj zlatník G. Peretti. Vyučil se klenotníkem a již r. 1803 se stal pražským měšťanem a též obchodníkem

Viktor Stretti, C3, 1911

s hedvábím. Jeho syn Carlo Giovanni Stretti však po sobě zanechal opuštěný obchod a čtyři osiřelé malé děti, kterých se ujala 65letá babička – ovdovělá Anna Zamponi. Mluvila jen italsky a scházze-

la se u ní celá pražská italská komunita. Barokní vila a zahrada mezi Kateřinskou a Lipovou ulicí se stala též místem schůzek obrozenců. O dvě vnučky (Annu a Josefínu) a dva vnuky (Ambrože a Karla) se starala plných deset let.

Nejmladší z nich MUDr. Karel Stretti (1844–1905) měl po univerzitních stu-

sobil jako městský lékař na Královských Vinohradech.

Jako tvůrčí umělci se proslavili dva jeho synové: **Viktor Stretti** a jeho mladší bratr **Jaromír Stretti-Zamponi**. Podědili výtvarné nadání příslušníků rodu své matky Marie Jahnové (1848–1929). Mezi jejími předky byli čtyři malíři: dva ve službách cisterciáckého kláštera v Oseku a dva byli autoři církevních obrazů v Praze; zejména Jan Quirin Jahn (1739–1802), jehož byla pravnučkou.

Viktor Stretti (5. 4. 1878 – 5. 3. 1957), malíř, grafik a ilustrátor, byl Ženiškův žák na AVU v Praze. Pokračoval na mnichovské akademii (u P. Halma a C. Marra), kde se seznámil s grafickými technikami a získal zlatou medaili za soubor leptů. Po roční vojenské službě cestoval po Francii (především v Normandii), později zajížděl do Paříže a Londýna. Spřátelil se s americkým grafikem J. Pennelem. Z dalších zemí navštívil Itálii, Holandsko a Belgie, odkud vytěžil motivy do souboru krajinářských leptů. U nás je známý svými nenapodobitelnými lepty s motivy staré Prahy. Proslavil se četnými portréty vynikajících osobností, např. houslistů J. Kubelíka a J. Kociána, francouzského sochaře A. Rodina, politiků T. G. Masaryka a A. Rašína. Vytvořil několik plastik a bronzovou plaketu gen. Pellého pro válečné muzeum v Paříži.

Patřil ke spoluzakladatelům SČUG Hollar, jemuž mnoho let předsedal. Byl rovněž členem SVU Mánes. Málo se ví, že v Čechách rozšířil od roku 1900 zvyk rozesílání malých grafických lístků s přáním k nastávajícímu novému roku. Stal se tak průkopníkem tvorby moderních novoročenek – P. F. Tvorbě novoročenek se věnoval rovněž jeho bratr Jaromír a jeho syn Mario. Za první grafický lístek toho-

Viktor Stretti, L1, 1915

díků své první působiště v jihočeské Stráži nad Nežárkou. Začátkem r. 1872 se oženil s Marií Jahnovou, ale ještě tentýž rok pochovali svého prvorozeného syna Karla. V následujícím roce s povděkem přijal místo osobního lékaře na panství knížete Richarda Metternicha v Plasích, kde působil do r. 1886. Za třináct let působení v prostředí „klášterní vsi“ se významně zasloužil o rozvoj místního kulturního života a s manželkou zde vychovali pět dětí – Bohuslava, Richarda, Viktora, Olgu a Jaromíra. V r. 1886 se rodina přestěhovala do Prahy, kde otec pů-

to druhu je považován vánoční pozdrav V. Strettiho s motivem Hradčan a Notre Dame z r. 1901. Jeho nepříliš početná tvorba exlibris (14 kusů) je zaznamenána

Mario Stretti, X2, 1942

v seznamu č. 64 od P. Vodehnala vydaném SSPE v roce 1944.

Jaromír Stretti-Zamponi (11. 6. 1882 – 29. 12. 1959), malíř a grafik, byl na rozdíl od bratra samouk. Aby se odlišil od staršího bratra, doplnil si příjmení své babičky Zamponi. Brzy ho zcela zaujala grafika, které zasvětil svůj život. Soubor pražských motivů vystavil v roce 1906 v Rudolfinu a byl Pražany přijat velmi kladně. Také on námětově těžil z motivů staré Prahy. Proslavil se grafickými cykly, kde zejména uplatnil bravurně zvládnutou techniku barevné akvatinty (zrněného leptu). Přispěl k rozvoji grafické veduty. Velmi ceněné jsou rovněž jeho lepty a litografie s pražskými, pařížskými

a italskými motivy s mimořádně citlivým vystižením atmosféry.

Podílel se na vnitřních úpravách Pražského hradu jako člen stavební komise. Pro svou rodinu nechal okolo r. 1932 postavit vilu v Šárecké ulici na Hanspaulce, takže jeho syn Mario mohl namalovat několik obrazů prostě tak, že se díval z okna na vzdálené Hradčany. Z Podbaby to byla oblíbená vyhlídka.

Mario Stretti (13. 8. 1910 – 15. 8. 1960), studoval na AVU v Praze malířství u prof. Vratislava Nechleby v letech 1929–1933 a poté grafiku u T. F. Šimona v letech 1934–1936. Podobně jako jeho učitel Nechleba byl výborným

Mario Stretti, X2, 1952

portrétistou. Po roce 1948 byl politicky perzekvován, neboť odmítl portrétovat vládní představitele a vstoupit do KSČ. Nedostatek uměleckých pracovních

příležitostí zásadně ovlivnil nejen jeho umělecké ambice, ale celý život. Byl vynikající malíř, portrétista i krajinář s vytříbeným barevným citem, kreslíř a grafik se schopností vystižení pohybu. Zabýval se také ilustrací a známkovou tvorbou. Získal četná zahraniční uznání a ceny (např. v Římě 1960 za olympijskou známkovou sérii).

Karel Stretti (*1943), malíř, restaurátor a pedagog, je synem Maria Strettiho. Vystudoval na AVU v Praze. Jako žák ve světě proslavené restaurátorské školy Slánského dostal příležitost v r. 1967 společně s dalšími zachraňovat umělecké památky ve Florencii, postižené velkou povodní.

Za působení v Národní galerii se mu podařilo pod mladšími přemalbami najít původní Tintorettův obraz Klanění pastýřů. Jeho rukama prošel např. sv. Jeroným od Mistra Theodorika z Karlštejna – jako nejstarší obraz, a naopak nejmladší obraz od Toyen. Restauroval fresky v klášteře františkánů v Kadani a dělal i transfery nástěnných maleb. Není divu, že si ho v listopadu 1989 zvolili stávkující studenti AVU v Praze za nového vedoucího restaurátorské školy. Ateliér vede dodnes.

Jakub Stretti (*1967), absolvent malířské školy prof. F. Hodonského a prof. K. Malicha na AVU v Praze, je synem prof. Karla Strettiho. Věnuje se moderní malbě. Jeho lyrické obrazy vycházejí z reálných podnětů s výrazně osobní poetikou a živou barevností.

Rodina Strettiů vyjádřila svůj vztah k plaskému klášteru darováním uměleckých děl svých předků městu Plasy, které zřídilo ve spolupráci s Národním památkovým ústavem v klášteře Galerii Stretti. V chodbě konventu restauruje prof. Karel

Stretti se svými studenty vzácnou svíslé situovanou fresku, patřící k vrcholným dílům české barokní tvorby.

Jiří Ort

ADVENTNÍ VEČER V PRAZE

Mrzelo mě, že jsem se z časových důvodů nedostal na výměnný den v salónku restaurace Absolutum, a tak když se mi objevilo volné odpoledne v pátek 9. prosince 2016, jsem vyrazil na *Adventní večer ve vzpomínkách mých přátel výtvarníků*.

Jiří Bouda, L1, 2003

Zúčastnil jsem se tohoto večera poprvé, i když vím, že už má dlouhou spolkovou tradici – a o to jsem byl zvědavější. Ovšem, když už se „přespolní“ člen SSPE vypraví do Prahy, snaží se načerpat více

z kulturně-výtvarné nabídky. Prvním cílem bývá, a také byla i tentokrát, výstavní síň Hollaru, která nabídla XXII. festival komorní grafiky, a už tam jsem se setkával s dalšími „přespolními“ milovníky grafiky. Potěšil jsem se pohledem na grafiky svých „favoritů“ a zaznamenal jsem i další pozoruhodné autory a díla. Pak jsem se přesunul do Galerie Vltavín a tam jsem se velmi potěšil na výstavě Jiří Bouda – výběr z díla. Výstava byla uspořádá-

Jan Otava, C3, 2011

na u příležitosti vydání monografie *Jiří Bouda – život a dílo*. Monografii sestavil Mgr. Ludvík Losos a na výstavě byla nebývale vzácná příležitost prohlédnout si v originále skvělé grafiky (ale i obrazy a fotografie), které jsou v knize reprodukovány. Byla to krásná výstava o krásném člověku a jeho bohatém výtvarném

odkazu, který my, sběratelé exlibris, oceňujeme a s nadšením shromažďujeme.

Po absolvování těchto dvou výstav jsem odejel metrem na stanici Nádraží Holešovice, našel restauraci Absolutum a vstoupil poté do pěkného salónku, kde mě přivítala hudba a promítání fotografií ze sjezdů a dalších akcí SSPE (z fotoarchivu Jaroslava Šulce). V salónku se nás sešlo asi čtyřicet a téměř s úderem šestnácté hodiny zahájil adventní večer Karel Žižkovský a představil své hosty – kytaristu Miloslava Klause (kterého známe z vystupování sólového i s houslistou Jaroslavem Svěceným) a výtvarníky-grafiky Pavla Sivku, Karla Zemana a Jana Kavana. Večer zahájil třemi skladbami kytarista Miloslav Klaus, který se pak omluvil a odešel na další vystoupení. Nato Karel Žižkovský vyzval Pavla Sivku, aby vzpomínal na Vánoce, jak si je pamatuje ze svých dětských let. Po něm následovaly klukovské vzpomínky Karla Zemana a program uzavřel svými vzpomínkami Jan Kavan, který je napsal a přednesl jako vánoční povídku.

Poslouchali jsme tiše vzpomínky grafiků na dětské předvánoční a vánoční dny, na jejich rodiny a zvyky a oživovali jsme vzpomínky na svá dětská léta a zaradovali se, když jsme našli vzpomínky shodné, a bylo nám opravdu dobře. Potom došlo na rozdávání grafických lístků Karlem Žižkovským (Jiří Bouda, Jan Kavan, Jan Otava, René Řebec), na bohaté občerstvení a na setkání a hovory se sběratelskými přáteli. Bohužel, já „přespolní“ jsem si po chvíli oblékl kabát a vydal se k domovu. Ve vlaku i potom doma ve mně doznívala sváteční nálada, kterou nastartoval Karel Žižkovský se svými přáteli-grafiky.

Zdeněk Řehák

SOUTĚŽ TORREDEMBARRA 2016

Podrobně o této soutěži jsme již psali, viz Knižní značku 3/2016, s. 93. Je to španělská, čistě dřevorytecká soutěž. Letošní výsledky byly oznámeny jako IV. v pořadí. Je to dobrý počín, podporující tradiční dřevoryteckou techniku. Soutěž letos obleslalo 107 výtvarníků, což není málo. Největší počet nebyl ze Španělska, ale z Argentiny (19) a Indie (11)! První cena byla rozdělena ex aequo mezi Manuela Vermeirea z Itálie a Akihisa Nakano z Japonska. Vermeireův dřevoryt má pře-

Manuel Vermeire, X2

kvapivý název ŠKODA POPULAR MONTE CARLO! Jak se ukázalo, vysvětlitelný. Manuele Vermeire žije nyní v Praze! Šest dalších umělců bylo oceněno samostatně. Mezi nimi byla **Zuzana Růžičková** (*1982) s prací pojmenovanou Trajectory. Jediná představitelka české grafiky v této soutěži!

Josef Chalupský

BULHARSKÁ SOUTĚŽ RUSE 2016

Jakoby načas zmizela z našeho obzoru. Naposledy jsme podrobně o této soutěži psali v Knižní značce 2/2009, s. 51! Jenže čile a neochvějně ji bulharští pořadatelé z Městské knihovny Ljubena Karavelova

Ivelin Širov, L2

v Ruse každoročně vypisují a v loňském roce ji měli uvedenou již jako dvanáctou s námětem Ex vino – ex veritas neboli po našem Ve víně je pravda. Soutěž je v určitém okruhu výtvarníků známá, a tak 209 účastníků z 29 zemí nepřekvapuje. Hlavní cenu získal Bulhar Ivelin Širov (Shirov, *1973) za pěknou litografii. Uděleny byly ještě další tři ceny. Od nás soutěž obleslali Pavel Hlavatý a Jaroslav Minář.

Josef Chalupský

VÁLKA A TOUHA PO MÍRU V DROBNÉ GRAFICE

Od září do prosince minulého roku byla v sále Gerarda Gaudaena v Mezinárodním exlibristickém středisku v belgickém Sint-Niklaas pořádána výstava zasluhující naši pozornost. Její náplň je zřejmá již z názvu článku. Pořadatelům se podařilo shromáždit pro tuto výstavu úctyhodných 133 grafik, hlavně exlibris, ale i několik novoročenek, nálepek a ilustrací. (Podobnou skromnější měli před časem v Itálii, viz Knižní značku 3/2015, s. 91.) Z pěkného katalogu, ve kterém jsou

miniatury všech vystavených položek, si lze učinit představu, o co šlo. Grafiky byly rozděleny do pěti částí: první světová válka (36), druhá světová válka (47), obecná (38), jiné konflikty (11) a mír (37). Vystavena byla díla výtvarníků z celé Evropy a mezi nimi též od osmnácti našich umělců, včetně Antonína Odehnala, kterého však pořadatelé přestěhovali na Slovensko. Žádného odtamtud neměli,

Rudolf Rumples, X2, 1918–1925

a tak snad proto. Část autorů byla představena několika exlibris, třemi i čtyřmi! Osm exlibris bylo soustředěno v rámci první světové války k „dobrému vojáku Švejkovi“; u tří z nich je autor neznámý. Mezi našimi známými výtvarníky se objevuje jméno Rudolf Rumples. Nikdy jsme v Knižní značce o něm nepsali; jen jednou větou je zmíněn ve Venclově Českém exlibris. Pořadatelé našli dokonce

čtyři jeho exlibris k první světové válce! V katalogu jsou zařazena s údajem, že se jedná pravděpodobně o dřevoryty. Jsou zajímavá a pěkná! Je třeba připomenout, že správně stanovit po letech grafickou techniku je obtížné. Snadno můžeme vzájemně zaměnit dřevořez, dřevoryt, linoryt a jejich zinkografické reprodukce bez znalosti dobových souvislostí a při neexistujícím autorském soupisu. Přikládáme ukázkou jednoho Rumplesova exlibris.

Snad se bude zdát překvapivé, že tvůrcem reprodukováného válečného exlibris byl pravděpodobně JUDr. Rudolf Rumples, právník, první sportovní pilot balónu a průkopník tohoto sportu u nás. Narodil se 14. dubna 1880 v Praze a zemřel 1. září 1941 tamtéž.

Josef Chalupský

SUBOTICA 2016

V tomto čísle píšeme o dvou „čerstvých“ soutěžích, které hledí odvážně do budoucna a jejich pořadatelé je hodlají pravidelně vypisovat. (O té druhé viz s. 25.) V loňském roce měla již druhé pokračování soutěž v srbské Subotici. Soutěž pořadatelé rozdělili na exlibris s volným námětem a zaměřená na antickou mytologii. Žádné peněžité ceny nevypsali, zato udělili více plaket, medailí a čestných uznání, a to za nejlepší kolekci, grafiku, tisky z výšky a hloubky a počítačově vytvořená (CGD) a počítačově reprodukováná (CRD) exlibris. Za exlibris s volným námětem obdržel medaili slovenský výtvarník **Vítazoslav Chrenko**. Ayšė Anilová z Turecka obdržela plaketu za nejlepší soubor grafiky s antickou mytologií. První ročník v roce 2015 obeslalo

Ayşe Anil, C3+C4+C5, 2016

69 výtvarníků z 24 zemí (od nás Vlasta Matoušová) a druhý 60 výtvarníků z 16 zemí, kdy kromě nepočtených Srbů (18) se zúčastnilo jedenáct výtvarníků z Turecka a devět z Argentiny! Od nás loňská soutěž nikoho nepřilákala.

Josef Chalupský

SKOPJE 2016

Mezinárodní exlibristické soutěže jsou obvykle vypisovány k nějakému výročí významné osobnosti, založení města, proslulé oblasti apod. A to, přirozeně, jednorázově. Jen několik se jich opakuje každoročně či jako bienále. Kromě pořadatelských je to jistě spojeno i s nemalými peněžními starostmi. A tak se dnes již jen vzácně objeví na té exlibristické louce mladé, rašící výhonky, jejichž po-

řadatelé se s důvěrou vydali na nelehkou cestu opakujících se soutěží. Takovými je mezinárodní soutěž z makedonské Skopje, pořádaná městským muzeem jako bienále. Dozvěděli jsme se o ní, až když nás pořadatelé požádali o zařazení podmínek na naše mezinárodní stránky a to loňského roku, kdy byla uspořádána potřetí. Jak je zřejmé z úvodních slov v katalogích, pořadajícím leží na srdci, že je v tom současném světě stále více

Zdeněk Bugáň, C3+C4+C5+C7, 2015

stranou zatlačované umění grafických technik a drobné grafiky, jako je exlibris. Opravdu chvályhodný počín. Rozjezd mají očekávatelně slabší, v roce 2012 soutěž obeslalo jen 44 výtvarníků 8 zemí (jak jsou ty cesty šíření informací nevyzpytatelné, bylo mezi nimi také po jednom Indovi a Egypťanovi), v roce 2014 také jen 40 z 10 zemí a až loňského roku jich bylo více – 67 a již z 27 zemí! Snad

díky té nové „inzerci“ u nás. To se již zúčastnili výtvarníci naši – Günter Hujber, Martin Manojlín a Jaroslav Minář. První cenu v roce 2012 získal Bulhar Desislav Gečev (Gechev), v roce 2014 Bulhar Veselin Damjanov (Damyanov) a r. 2016 Číňan Ling-Šiang Čchang (Ling-Hsiang Chang). Druhou cenu získal **Zdeněk Bugáň** ze Slovenska a třetí Polák Łukasz Cywicki. Vítězné exlibris je kruhový dřevoryt, špatně rozlišitelný, který by zde vyšel jen jako temný, nejasný tisk. Představujeme proto výjimečně až druhé exlibris Bugáňovo.

Josef Chalupský

FISAE VOLOGDA 2016

Stalo se již zvykem, že se při konání světového kongresu FISAE vypisují soutěže o nejlepší exlibris a následuje jejich výstava. Ruští pořadatelé vydali k soutěži pěkný katalog, ale statistickými údaji

neoplývající. Bylo třeba vše spočítat. Vologdu obeslalo 413 výtvarníků ze 40 zemí. Je to počet lehce nadprůměrný, který nemůže soutěžit třeba s FISAE v Istanbulu, kam se přihlásilo 1281 umělců ze 43 zemí! (Viz Knižní značku 2/2011, s. 116.) Že jich bylo 95 z Ruska, nepřekvapuje, ale zúčastnilo se též 87 výtvarníků z Číny a na třetím místě co do počtu 41 z Turecka. Snad poprvé se přihlásil také výtvarník z Peru! Od nás poslali svá exlibris P. Hlavatý, T. Hřivnáč, G. Hujber a V. Suchánek. Práce všech čtyř byly zařazeny mezi vybraná exlibris. První cenou byl poctěn Rus Michail Vercholancev (*1937), druhou Bulhar Julian Jordanov (*1965) a třetí v Rumunsku narozený a ve Francii žijící Marius Martinescu (*1965). Uděleno bylo také osm zvláštních ocenění, a to mezi tři výtvarníky z Ruska, dva z Číny a po jednom z Belgie, Polska a Turecka.

Josef Chalupský

Michail Verchovancev, X2, 2014

XVI. mezinárodní bienále drobné grafiky a exlibris Ostrov Velkopolský 2016

V minulém XV. ročníku jsme zaznamenali početný úspěch českých grafiků (viz Knižní značku 4/2014, s. 133). Letos tomu bylo spíše naopak. Letošní naše bilance v této prestižní soutěži byla následující: členem výstavní jury byl Jiří BRÁZDA a cenu Muzea města Ostrov Velkopolský získal **Zbigniew KUBECZKA** (společně s Aniellem Scottem z Itálie). Mimo Z. Kubeczky se do soutěže kvalifikovalo 16 českých grafiků (J. Brázda, H. Čáповá, J. Hiršl, P. Hlavatý, M. Hlinka, G. Hujber, H. Kiswa, J. Minář, M. Mudra, J. Neuwirt, M. Novák, J. Samek, V. Šebesta, L. Steiniger, J. Vacková a V. Znamenák). Z našich za-

hraničních členů se ještě kvalifikovali: V. Chrenko ze Slovenska a A. Šalomon ze Slovinska. 1. cenu obdržel Pietro Paolo Tarasco z Itálie, 2. cenu Ryszard Baloń z Polska a 3. cenu Jan Szmatloch, rovněž z Polska. Zahájení výstavy s vyhlášením

go, hnězdenského arcibiskupa a polského primase, které bylo tištěno ve Vídni u Hieronima Wietora v r. 1516 a v Krakově u Jana Hallera v r. 1517. K tomuto výročí byla uspořádána doplňková výstava exlibris ze sbírky Z. Gontarza, rozdělená do tří částí (16. – 19. století, 20. století a současné exlibris), a vydán katalog.

Jan Langhammer

Zbigniew Kubecka, X2, 2016

vítězů se konalo 3. 9. 2016 v Muzeu města Ostrov Velkopolský. Mezi šesti dalšími doprovodnými výstavami byla i výstava české grafiky ze sbírek muzea. Katalog soutěže je tištěn barevně na matném křídovém papíru, rozměry 21 × 23 cm, 208 stran, ISBN 978-83-88480-85-0.

Polsko slavilo v r. 2016 pět set let od vzniku prvního polského exlibris. Za nejstarší polské exlibris je pokládáno exlibris s vlastnickými znaky Macieja Drzewickie-

Za PhDr. Mirko Kaizlem

Dne 24. září 2016 nás v požehnaném věku opustil pan PhDr. Mirko Kaizl, významný člen spolku a téměř poslední z generace našich sběratelských předchůdců. Narodil se 15. března 1921 v Praze. Působil jako pedagog a dlouhá léta byl redaktorem ČTK. Sběratelem se stal již v padesátých letech, členem našeho spolku pak roku 1959. Sbíral intenzivně práce českých i zahraničních umělců poloviny dvacátého století, seznam auto-

Vlastimil Kačírek, C1

rů na jeho výměnné listině zahrnuje na 250 jmen; mezi Kaizlovy oblíbené patřili Emil Kotrba, Jiří Švengsbír, Jaroslav Kaiser nebo Vlastimil Kačírek, Marc Severin a István Drahos. Pro české exlibris udělal velmi mnoho tím, že neúnavně psal do zahraničních časopisů. V době, kdy to nebylo ani snadné ani obvyklé, publikoval celou řadu článků o našich umělcích v rakouských, německých, dánských, portugalských a dalších časopisech. V dánském nakladatelství Exlibristen vydal monografie o Dušanu Janouškovi (1971) a o Jaroslavu Kaiserovi (2008) se

soupisem exlibris, který sestavil PhDr. I. Prokop; v roce 1969 v dánském nakladatelství Grafolio monografii o Jiřím Švengsbírovi. Kaizlovu drobnou monografii Stanislav Kulhánek, český grafik – mistr drobného leptu, která se soupisem exlibris a novoročenek vyšla roku 1963 v Portugalsku, vydal rovněž Josef Cipra v edici Kladenský lis. Bibliografii článků a publikací Mirko Kaizla dnes již pravděpodobně nelze sestavit, v každém případě však jeho články měly ve své době velký význam pro české exlibris.

M. Humplík

PUBLIKACE

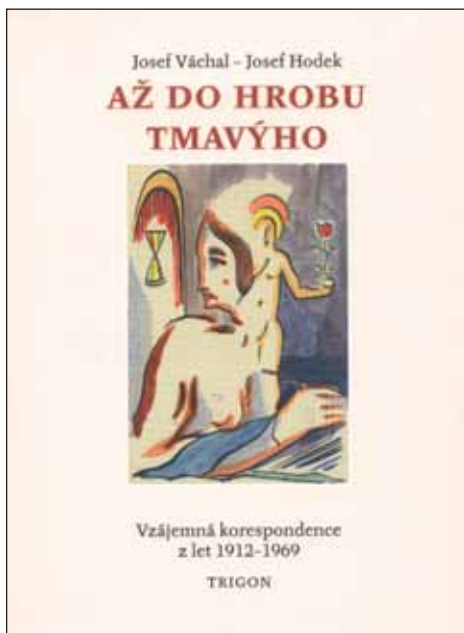
■ Josef Hodek – Josef Váchal. Až do hrobu tmavého Vzájemná korespondence z let 1912–1969

Knihu připravila k vydání PhDr. Hana Klínková a vydalo ji nakladatelství TRIGON v únoru 2017. ISBN 9788087908204. Kniha je vázaná a má 896 stran, rozměry 27 × 20 cm. Prodejní cena přibližně 750 Kč. Kniha obsahuje vzájemnou korespondenci v chronologickém sledu z let 1912–1969 (přepsané texty), barevné přílohy, ediční poznámky, jmenný rejstřík s komentáři a rejstřík děl obou výtvarných umělců.

Dopisy jsou uloženy ve fondu PNP v Praze, kam J. Hodek předal dopisy J. Váchala ještě za svého života, a dopisy J. Hodka přešly do majetku PNP spolu s další uměleckou pozůstalostí J. Váchala po jeho smrti.

Dopisy obou autorů jsou autentickým dokumentem minulé doby a jsou obrazem života obou umělců v mnohdy pro ně nelehkých životních situacích. Oba umělci stavěli svoji výtvarnou činnost na první místo a vzájemně se o ní podrobně informovali. Hodkovy dopisy jsou kratší a věcnější, zatímco Váchalovy jsou dlouhé, plné sarkastického humoru, pochyb a glosování krutých událostí.

Lgh

ČASOPISY

■ **BOEKMERK, Tijdschrift voor ex-libriskunst. Nummer 54/2016**

Pokračuje představování starších tvůrců exlibris druhým dílem ze Spojených států. Je jich pět a připojen je i klenotník Ch. L. Tiffany jako podporovatel rozvoje umění v Americe. Druhým dílem pokračuje též melancholie na exlibris. Mezi patnácti ukázkami je *Snící dívka Vladimíra Suchánka* a *Harlekýn Borise Jirků*. Dvě různé varianty téže grafiky pocházejí od Číňana Čanga Ĺia-žueje (Zhang Jiarui). Následují medailonky o belgickém grafiku Kevinu Vanwonterghemovi (*1984) a o sběrateli a mecenáři, krétském Řekovi Christosu Giannakosovi s ukázkami z jeho sbírky zaměřené na řeckou mytologii. Protože se to v této oblasti hemží bohyněmi, jsou také jejich obnažené postavy v různých podobách na všech deseti představených exlibris. I v *Pralese plném ptáků Albína Brunovského* je jedna malá ženská postava. Od **Jana Černoše** pochází trojice *Antigon*. Dále se píše o Němci Axelu Jirschovi (*1951), tvořícím i digitálně, a o Italce Marině Ziggottiové (*1945). Recenzovaná výstava v Sint-Niklaas *Válka a mír* připomíná podobnou, o které jsme psali v Knižní značce 3/2016, s. 91. Mezi čtyřmi novými knižními značkami není žádná od nás. S pěti ukázkami je připomenuta výstava konaná k 80. výročí vzniku turínského automobilu Topolino. (O ní jsme psali v Knižní značce 3/2016, s. 95.)

Jch

■ **GRAFIEKWERELD, No. 4. 2016, Nizozemsko**

Rik Buter (*1974), talentovaný haagský výtvarník, vytváří grafiky ve své oblíbené technice leptu. Oleg Yakhnin (*1945), vynikající petrohradský grafik, vyškolil několik grafíček; jsou to: Marie Noblé-Shehukina (*1981), Maria Kolyshkina (*1986) a Irina Kozub (*1981); jsou reprodukovány jejich práce v leptu včetně exlibris. Představují se dvě nizozemské výtvarnice: Laura Casas Valle a Mirka Farabegoli svými grafickými pracemi. Je vzpomenua německá grafička Marie Bauer-Klimbacher (1911–2000), která tvořila půvabná kolorovaná linorytová exlibris.

Lgh

■ **inPRESSIONI Colloquia grafica et exlibristica,**

ročník 7, číslo 5, Autunno 2016-12-21

V úvodním článku je skutečně zasvěcená stať o Emilu Orlikovi (1870–1932). V textu je citovaná asi jen autorovi známá Orlikova esej zveřejněna v japonském časopise Myoio, kterou představil a zavedl v Japonsku obrázková exlibris. Článek ilustruje deset exlibris, u kterých je podrobně uvedeno vše stran majitelů a techniky s dalšími vhodnými podrobnostmi. S historiograficky přesnými citacemi je připomenuta kniha Emilia de Budana *Guide International des Collectionneurs dEx-Libris* vydaná v Turíně r. 1907 a o rok později jako *Supplément* s Camillem Monnetem. Představen je současný italský tvůrce knižních značek Valerio Mezzetti (*1959) a jerevanský Armén Hajk Grigorjan (Hayk Grigoryan, *1974). Jako sběratel je uveden bývalý italský prezident Carlo Azeglio Ciampi (1920–2016) s láskou ke klasickému písemnictví, zejména k Ovidiovým *Proměnám*. Pozornost je zde soustředěna také na náš spolek! Pěkně ilustrovaná! Italové se v tomto časopise zatím mohli seznámit pouze s Němci, Rakušany, Američany a Japonci. Nyní došlo i na nás. Číslo uzavírá článeček a exlibris při-

pomínající čtyřsetleté výročí úmrtí Miguela de Cervantese y Saavedry (1548–1616), autora Dona Quijota, s vlepeným původním exlibris. Jch

■ **KISGRAFIKA, 2016/3**, Maďarsko

V r. 2016 získal László Vincze prestižní cenu Lászla Hollóa za rozsáhlou grafickou činnost; vytvořil přes 500 drobných grafik. V květnu 2016 oslavil Péter Ürmös, výtvarný učitel, grafik a prezident Kruhu přátel drobné grafiky, šedesáté narozeniny; jeho oblíbenou grafickou technikou je linoryt. Významný maďarský sběratel grafiky Gábor Katona (1906–1998), právník, dlouholetý předseda Kruhu přátel drobné grafiky a častý účastník mezinárodních setkání, shromáždil grafickou sbírku čítající 30 000 položek; listy na jeho jméno jsou rovněž v Národní knihovně Szechenyi. Grafik László Kerékgyártó měl výstavu v budapeštské městské čtvrti Kőbánya; autor tvoří exlibris formou počítačové grafiky.

■ **KISGRAFIKA, 2016/34**, Maďarsko

Erzsébet Brittich (*1953), malířka, medailérka, grafička a básnířka, měla výstavu na evangelické faře v Budapešti. V r. 2006 byl publikován soupis uměleckých prací Mártty Kopaszové (1911–2011), vysokoškolské učitelky a výtvarnice; v časopisu je otištěn soupis jejích grafických prací v linorytu včetně exlibris. Na jejím rodném domě v Szegedu byla odhalena pamětní deska. Výstava exlibris ze sbírky Sándora Jelencsika (1926–1999) byla uspořádána v Národní knihovně Szechenyi. V desetiletých intervalech (1905–2006) je připomenuta historie exlibris v Maďarsku, tj. významné události a osobnosti.

■ **L'EX-LIBRIS français, N° 273, 2016**

V úvodu je reprodukována novoročenka P. Hlavatého. Pařížská firma BENNETON, založená v r. 1880, se rovněž zabývala rytím a tiskem exlibris; v časopisu je reprodukováno a popsáno 181 těchto exlibris. Je popsáno několik vzácných exlibris a knih, které jsou nabízeny na internetu. Jean de Bennefon a Félix de Goyon vytvořili v r. 1919 dvanáct pseudo-exlibris pro významné francouzské osobnosti; exlibris jsou reprodukována a je připojen krátký text o „vlastníku“ exlibris. Je představen svojí tvorbou exlibris bulharský grafik Vesselin Vassilev (*1974), žijící ve Francii. Ke konci časopisu je reprodukován celý soubor šesti exlibris K. Demela Prosby, vydaný SSPE v r. 2016. Reprodukované exlibris od Nikolase Hakouna (s. 244) pro M. Méchina je plagiátem exlibris od J. Švába z r. 1971 pro V. Bujárka.

■ **Mitteilungen der Österreichischen Exlibris-Gesellschaft č. 3/2016**

Zemřel Helmut Kuhn (1925–2016), rakouský grafik, sběratel a básník. Sběrka exlibris G. Bluma, která je uložena v městské knihovně v Mönchengladbachu v Německu, je postupně digitalizována a zpřístupněna na internetu. Paní U. Müschová představuje několik exlibris ze své sbírky, která vytvořily „mimořádné ženy pro mimořádné ženy“, a připojuje jejich biografické údaje. „Budiž světlo!“ je nápis v němčině na exlibris Ing. J. Stengera, osvětlovacího technika a majitele firmy. Výbor ÖEG rozhodl, že po mnoha letech obnoví udělování Scapinelliho medaile; v r. 2016 ji obdrželi prof. Werner Pfeiler a dr. Karl F. Stock. Je referováno o setkání ÖEG ve Wienerwaldu a o kongresu ve Vologdě. Zemřel německý grafik Oswin Volkamer (1930–2016).

■ **Nordisk Exlibris Tidsskrift 2016/4** (Severský exlibristický časopis)

Karl F. Stock z Rakouska vydal *Werkverzeichnis der Exlibriskünstler* (2012), ve kterém přehledně na 750 stranách uvádí příjmení, jméno, místa narození a úmrtí, data narození a úmrtí, národnost, převládající činnost a literaturu jednotlivých tvůrců exlibris. V časopise jsou zobrazena exlibris s námětem knihy (mezi nimi O. Štáfl, V. Fiala, V. Polívka, J. Krejčová, L. Rusek).

■ **SELC-EXPRESS, Nr. 104/2016**, Švýcarsko

Sjezd SELC 2016 se konal v benediktinském klášteře v Engelbergu; zprávu podává německý sběratel H. Decker; byla vydána publikace o exlibris tohoto klášteře. Novou členkou SELC se stala italská grafička Silvana Martignoni. K 80. výročí vzniku Topolina (automobil Fiat 500) byla uspořádána výstava exlibris s tímto námětem v Turinu. Je připomenuto 120. výročí narození velkého sběratele exlibris italského architekta G. Mantera. K adventní době jsou reprodukována exlibris, na nichž je zobrazena svíčka (B. Knobloch, J. Vodrážka). Jsou vzpomenu ti zemřelí autoři exlibris: Oswin Volkammer (1930–2016), Peter Israel (1951–2016), Adolf Born (1930–2016) a Leo Bednárik (1938–2016).

ZPRÁVY Z VÝBORU SSPE

■ **Výborová schůze** konaná dne **15. 12. 2016** v restauraci Therapy v Praze 1 za řízení předsedou K. Urbanem a za účasti pěti členů výboru a Ing. M. Bayerové. Kandidátku pro tajné volby nového výboru SSPE připraví na základě podaných návrhů doc. Černoch. S konečnou platností bude 37. kongres FISAE situován do OREA hotelu Pyramida v Praze. Publikace pro účastníky kongresu FISAE budou zakoupeny z nákladu Nové tiskárny Pelhřimov. Ing. Humplík připraví k tisku informační leták o SSPE.

■ **Výborová schůze** konaná dne **19. 1. 2017** v restauraci Therapy v Praze 1 za řízení předsedou K. Urbanem a za účasti pěti členů výboru. Předseda pan Urban předložil sádrový originál plakety k 100. výročí SSPE, který bude předán pro výrobu 550 kusů ražených plaket. Slavnostní valná hromada k 100. výročí SSPE se bude konat v Památníku na Vítkově společně s vernisáží výstavy (předběžně 24. 3. 2018).

■ **Výborová schůze** konaná dne **16. 2. 2017** v restauraci Therapy v Praze 1 za řízení předsedou K. Urbanem a za účasti pěti členů výboru a hostů Ing. M. Bayerové a J. Kouřila. Výbor schválil žádost Ing. Humplíka, aby byl jmenován sekretářem mezinárodní soutěže v tvorbě exlibris u příležitosti kongresu FISAE v Praze v r. 2018. Ukončení členství sedmi členů SSPE, kteří nemají zaplacený členský příspěvek, provede Ing. Langhammer po odeslání dopisů. V Barceloně se uskutečnila výstava českého exlibris; informoval Ing. Humplík.

Výbor SSPE

VÝSTAVY

■ **XXVI. mezinárodní bienále současného exlibris Malbork 2017** se koná na zámku ve dnech 2. – 3. června 2017. Kurátorkou bienále je paní Bogumila Omieczynska (b.omieczynska@zamek.malbork.pl).

- **DEG-Jahrestagung** se koná v Paderbornu ve dnech od 28. 4. do 1. 5. 2017.
- **XIV. setkání sběratelů a přátel exlibris v Moravské Třebové** se koná v sobotu 3. 6. 2017 v 9 hodin v koncertním sále ZUŠ na zámku.
- **Výstavy v Galerii na mostě v Hradci Králové**
15. 5. – 2. 6. 2017 36. žatva slovenského a českého exlibris.
6. 6. – 30. 6. 2017 Jiří Soukup 90. Život se sportem a uměním.

STATISTICKÉ ÚDAJE O ČLENECH SSPE K 1. 1. 2017

Individuálních členů je 376 (350 z Česka, 5 ze Slovenska a 21 z ostatních zemí). Spolek má 12 čestných členů. Členy spolku je 74 výtvarníků. Ubylo 19 členů.

Průměrný dovršený věk členů v roce 2016 byl 65 let. Věkové složení k 1. 1. 2017: 25–30 let 4, 31–40 let 19, 41–50 let 24, 51–60 let 66, 61–70 let 105, 71–80 let 96, 81–90 let 55 a 91–98 let 6 (věk jednoho člena neznáme). Průměrný věk se oproti předchozímu roku zvýšil o 1 rok.

Na základě vlastní žádosti bylo zrušeno členství 11 členů. Pro nezaplacení členských příspěvků bylo zrušeno členství 20 členům.

V průběhu r. 2016 zemřelo devět našich členů: RNDr. PhMr. Jiří ETZLER z Ostravy, Mirko KAIZL z Prahy; JUDr. Rudolf KUBELA ze Vsetína, Vladimír PODHAJSKÝ z Hradce Králové, Jana POMYJOVÁ z Těšínova, doc. RNDr. PhMr. Václav RUSEK, CSc. z Brna, JUDr. Petr SLUNEČKO z Prahy, akademický malíř a grafik Karel ŠAFÁŘ z Prahy a Taťána ŠTĚPÁNOVÁ z Prahy.

V průběhu roku 2016 do spolku vstoupilo 12 nových členů a k 1. 1. 2017 další 4 členové.

Rozdělení individuálních členů podle měst (4 a více členů): Brno 11, České Budějovice 4, Hradec Králové 9, Chrudim 4, Karlovy Vary 6, Kladno 6, Liberec 5, Moravská Třebová 8, Olomouc 5, Ostrava 4, Pardubice 8, Plzeň 8, Praha 111, Prostějov 4, Přerov 5, Trutnov 4, Týn nad Vltavou 5 a Uherské Hradiště 4.

Kolektivních členů je 26: 14 českých a 11 z ciziny (1 platící a 10 za reciproční výměnu časopisů).

Členská evidence je vedena na základě informací od členů SSPE nebo jejich rodinných příslušníků. Součástí evidence jsou rovněž členská čísla a adresy členů pro rozesílání tiskovin a písemný styk. Správné adresy členů jsou důležité pro bezchybné doručování zásilek. Pro rozesílání informací shromažďujeme e-mailové adresy členů, prosíme o zasílání jejich změn a doplňování nových adres.

Při dovršení 50, 55, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90 a 95 let věku zasílá výbor SSPE jubilantům blahopřání s hodnotným grafickým listem.

Členskou evidenci a rozesílání tiskovin komplikují pozdní platby členských příspěvků. Žádáme všechny členy, aby členský příspěvek uhradili nejpozději do poloviny roku. Připomínáme, že členský příspěvek za rok 2017 se nezvyšuje a činí pro české členy **800 Kč** a pro zahraniční členy **1200 Kč** (45 euro). Čeští členové, kteří dovrší v letošním roce věk 80 let a starší, platí pouze udržovací příspěvek **50 Kč** jako potvrzení jejich zájmu o členství v SSPE. Čestní členové spolku členské příspěvky neplatí. Při platbách

uvádějte své členské číslo jako variabilní symbol a do zprávy pro příjemce uveďte: příjmení – příspěvek. Jan Langhammer

POZVÁNKA NA VÝMĚNNÝ DEN

Výbor SSPE zve všechny členy a jejich přátele na VÝMĚNNÝ DEN, který se bude konat v sobotu **27. května 2017** od 8 do 14 hodin v salonku restaurace Absolutum, Jablonského 640/4, Praha 7–Holešovice.

Spojení městskou dopravou: stanice Nádraží Holešovice metra C nebo tramvají č. 12, 17 a 24.

Vážené členky, vážení členové, přijměte toto srdečné pozvání a dopřejte si setkání s přáteli a obohacení svých sbírek při výměně exlibris.

Výbor SSPE

ZMĚNY ČLENSTVÍ

■ **NOVÍ ČLENOVÉ:** 30064 Hermina HORVATH, Vadvirág utca 24, H-2192 Hévízgyörk, Maďarsko; 10718 doc. PhDr. PaedDr. Kamil JANIŠ, CSc., Zborovská 630, 500 11 Hradec Králové; 10712 akademický malíř Antonín ODEHNAL, Horácké náměstí 1473/11, 621 00 Brno; 10713 Ing. Jana PARÝZKOVÁ, CSc., Štefánikova 408, 533 41 Lázně Bělohrad; 10716 Mgr. Petr SPRINZ, Na Farkáně IV 268/24, 150 00 Praha; 10719 Rostislav ŠTĚPÁNÍK, Kodaňská 421/8, 101 00 Praha; 10715 doc. Ing. Prokop TOMAN, Přístavní 212/10, 170 00 Praha; 10714 Ing. Jan VAVERA, Hrádek 1058, Podklášteří, 674 01 Třebíč; 10717 Bc. Teodora VOLKOVÁ, Durychova 1385/18, 500 12 Hradec Králové.

■ **OBNOVENÍ ČLENSTVÍ:** 10648 Lenka ŠTĚPÁNÍKOVÁ, Valachův žleb 4887, 760 05 Zlín; 30040 prof. Arpad ŠALAMON, Aškerčeva 4, 3210 Konjice, Slovinsko.

■ **ZMĚNA ADRESY:** 10676 PhDr. Štěpánka BĚHALOVÁ, Malíkov nad Nežárkou 55, 377 01 Horní Pěna; 30029 Luigi BERGOMI, 15 Wilton Street, Greenville, SC 29601, USA; 10679 Evžen HALUZÍK, Ve slatinách 3242/3, 106 00 Praha; 10160 Ivan KOZEL, Levohradecká 1469, 252 63 Roztoky; 10711 Libor POSPÍŠIL, U studánky 145, 251 64 Mnichovice.

■ **UKONČENÍ ČLENSTVÍ NA VLASTNÍ ŽÁDOST:** 10060 Ing. Ivo DOSTÁL z Brna; 10143 Petr KÁBRT z Lomnice nad Popelkou; 10609 MUDr. Petr KELČA z Moravské Třebové; 10285 Jan PROŠEK z Prahy.

■ **ZRUŠENÍ ČLENSTVÍ PRO NEPLACENÍ PŘÍSPĚVKŮ:** 10512 Jiří CHRTEK z Nymburku, 10614 Boris KJULLENĚN z Třebíče, 10544 Jan KUKUCZKA z Frýdku-Místku, 10692 Vilém MACHÁČEK z Karlovic, 10204 Zdenka MATĚJKOVÁ z Olomouce, 10600 Jitka NĚMEČKOVÁ z Prahy, 10690 Eliška NOVÁKOVÁ z Frýdku-Místku, 10246 Zdeňka OVČAŘÍOVÁ z Českého Těšína.

■ **ZEMŘELI:** RNDr. PhMr. Jiří ETZLER z Ostravy (†18. 10. 2016); PhDr. Mirko KAIZL (†24. 9. 2016); JUDr. Rudolf KUBELA ze Vsetína (†14. 10. 2016); JUDr. Petr SLUNEČKO z Prahy (†24. 4. 2016); JUDr. Jiří STARÝ z Prahy (†5. 3. 2017).

**Časopis Knižní značka vydává pro své členy od roku 1937
Spolek sběratelů a přátel exlibris, založený v roce 1918,
se sídlem: Zelenečská 129/34, Hloubětín (Praha 14), 198 00 Praha.
Identifikační číslo ve spolkovém rejstříku vedeném Městským soudem v Praze,
oddíl L, vložka 237: 004 43 522, zapsáno 1. ledna 2014.
Poštovní adresa: P. O. BOX 645, 111 21 Praha 1.
IČO: 00443522. Webové stránky: www.sspe.cz.**

Číslo účtu/Konto:

87951/0300 v měně CZK, Československá obchodní banka a. s.,
Radlická 333/150, 150 57 Praha 5.

Číslo účtu/Konto:

IBAN: CZ02 0300 0000 0002 3224 2690, SWIFT/BIC: CEKOCZPP v měně EURO,
Československá obchodní banka a. s., Radlická 333/150, 150 57 Praha 5.

Předseda: **doc. PhDr. Felix Černoch, CSc.**, Banskobystrická 2085/1, 160 00 Praha.

E-mail: cernochvip@seznam.cz.

Mobil: 774 193 607.

Jednatel: **Karel Urban**, Na Vyhlídce 291, 252 06 Měchenice.

E-mail: urbankm@tiscali.cz.

Telefon: 251 566 517.

Mobil: 728 150 639.

Hospodářka: **Ing. Eva Zbořilová**, Hvězdoslavova 510/27, 149 00 Praha.

E-mail: zboreva@gmail.com.

Mobil: 608 313 859.

Redaktor Knižní značky a členská evidence: **Ing. Jan Langhammer, CSc.**,

Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň.

E-mail: langhammer.jan@o2active.cz.

Telefon: 377 265 076.

Seznam příloh:

Obsah Knižní značky 2016. Katalogové listy: Miloš Kačírek, Jiří Kubíček, Oldřich Páleníček, Karel Šafář.
Pozvánka na sjezd v Chrudimi. Subskripční lístek Jan Hísek.

KNIŽNÍ ZNAČKA číslo 1/2017

Redaktor: Ing. Jan Langhammer, CSc.,

Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň, e-mail: langhammer.jan@o2active.cz.

Redakční kruh: doc. RNDr. Josef Chalupský, PhDr. Jiří Ort a RNDr. Karel Žižkovský.

Jazyková korektura: Mgr. René Keller a Mgr. David Polčák.

Počítačová sazba článků a výběr obrázků: Ing. Jan Langhammer, CSc.

Grafická úprava a tisk: SOS print s. r. o., Švihovská 10, 301 00 Plzeň.

Náklad 520 výtisků.

Vydává: Spolek sběratelů a přátel exlibris v Praze, Zelenečská 129/34, 198 00 Praha.

ISSN 1211- 3840.

Rozesílá Postservis Praha.

Toto číslo vyšlo 31. 3. 2017.

Redakční uzávěrka příštího vydání je 31. 5. 2017.

Albín Brunovský, vlastní novoročenka, C3, 1991

Karel Demel, EXL M. H. (Milan Humplík, C3+C5, 2016)

Časopis Knižní značka vydává pro své členy od roku 1937 Spolek sběratelů a přátel exlibris založený v roce 1918 se sídlem v Praze.

Název časopisu a logo spolku:
akademický malíř Miroslav Houra.

Obrázek na titulní straně:
Karel Demel, EXL J. L. (Jan Langhammer),
C3+C5, 2016.